

Examen HAVO
2017

tijdvak 1
woensdag 24 mei
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen horen een bijlage en een antwoordblad.

Beantwoord alle vragen op het antwoordblad.

Dit examen bestaat uit 47 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 51 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Bir Yanımız Nazar, Bir Yanımız Boncuk

- 1p 1 Kies bij de open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A ateşe
 - B renklere
 - C suya
 - D ustaya
- 1p 2 Üçüncü paragrafta 'Çin baskısına rağmen' ifadesi parçada hangi anlamda kullanılmıştır?
- A Çin desteğine rağmen
 - B Çin rekabetine rağmen
 - C Çin yaptırımına rağmen
 - D Çin yatırımına rağmen
- 1p 3 Welke twee Turkse kunstenaars zijn door UNESCO aangemerkt als Levende Menselijke Schat? Schrijf de namen op.
- 1p 4 Boncuklar fırından çıkarıldıktan sonra hava aldığında nasıl bir değişime uğrar?
- A hacmi küçülür
 - B parçalara ayrılır
 - C rengi değişir
 - D şekli değişir
- 1p 5 Welk woord gebruiken de amulet-meesters voor 'koelruimte' in de tekst?
- 1p 6 Waar maakt Mehmet Erdal zich zorgen over?

Tekst 2 Güzellik Algısında Son Durum

- 1p 7 Door welke gebeurtenis kwam er een einde aan de periode 'rijp en vol' in de modellenwereld?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 8 İsraili çocuk model Sofia Mechetner'i küçük yaşta keşfeden kimdir?
- A Cindy Crawford
 - B Johnny Depp
 - C Kaia Gerber
 - D Raf Simons

- 1p 9 Hoe selecteert de casting director Ashley Brokaw de modellen voor haar sector?
Je moet in het Turks antwoorden.

In de tekst beschrijven hedendaagse modeontwerpers de schoonheid van de modellen van nu.

- 1p 10 Schrijf de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin op waarin die beschrijving staat.

Tekst 3 Hapşırma

- 1p 11 İkinci paragrafa en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?
A Bilmeniz gereken ipuçları nedir?
B Hapşırığı hangi hastalıklar tetikler?
C Hapşırık nasıl meydana gelir?
D İnsanlar neden hapşırma ister?
- 1p 12 Parçada üçüncü paragrafta geçen '**bunun için**' sözleriyle kastedilen nedir?
A mukozaya yerleşmiş virüsleri atmak
B sinirler yoluyla beyni acilen uyarmak
C uyarının gitmesi için derin nefes almak
D yoğun kimyasal kokulardan korumak
- 1p 13 Parçaya göre, hapşırma ile ilgili bilinen yanlış nedir?
A hamilelikte hapşırmanın zarar vereceği
B hapşırığın durdurulabileceği
C hapşırırken gözlerin kapandığı
D hapşırma esnasında kalbin durduğu
E üç kere hapşırmanın uğur getirdiği
- 2p 14 Zijn de onderstaande beweringen juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
1 Er wordt geadviseerd om tijdens het niezen je neus dicht te doen.
2 Het verwijderen van je wenkbrauwen veroorzaakt vaker niezen.
3 Niezen ten gevolge van zonlicht of fel licht zou genetisch bepaald zijn.
4 Soms wordt er ook nog tijdens het slapen geniesd.

Tekst 4 Konya Ovasında Bir Müze: Sille

- 1p 15 Parçada Sille'nin 'tenzil-i rütbeye uğradığı' belirtilirken anlatılmak istenen nedir?
- A Sille'nin eski statüsünü kaybettiği
 - B Sille'nin giderek değerinin arttığı
 - C Sille'nin tanıtımının etkin yapıldığı
 - D Sille'nin unutulmaya yüz tuttuğu

In de tekst worden twee redenen genoemd waarom Sille altijd een belangrijke trekpleister is geweest.

- 2p 16 Schrijf deze twee redenen op.

- 1p 17 İkinci paragrafta geçen 'gözümüzü karartıp' deyimini hangi anlamda kullanılmaktadır?
- A derinden bir ah çekip
 - B heyecanımızı gizleyip
 - C korkumuzu bastırıp
 - D sessizce uzaklaşıp

- 1p 18 Kies bij de open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A evleri
 - B heykelleri
 - C mabetleri
 - D mağaraları

- 1p 19 Yazar mağaraları gezerken neden zorlandıklarını belirtmektedir?
- A duvarlardaki çıkıntılardan
 - B havalandırmanın kötülüğünden
 - C mağara geçişlerinin darlığından
 - D mağara tavanlarının basıklığından
 - E yerlerdeki çukurların derinliğinden

- 1p 20 Yazarı, Sille'deki yaşamı yakından gördüğünde şaşırtan nedir?
- A Beşgöbek halılarının artık yapılmaması
 - B çömlek, güveç gibi hediyelik eşyaların fiyatı
 - C Sille'nin tarihi dokusunun tahrip edilmesi
 - D taş işçiliğinin eski önemini kaybetmesi

Tekst 5 Elveda Burgaz

- 1p 21 Dinlenme adası olarak bilinen Burgaz'ın bozulmasının asıl nedeni nedir?
A araba fabrikalarının üretim yapması
B çok sayıda lokanta olması
C hurda arabaların denize atılması
D motorlu taşıtların gittikçe çoğalması
- 1p 22 Sahildeki lokantaların oluşturduğu soruna nasıl bir çözüm getirilmesi önerildi?
A caddenin karşısına bir levha asılarak
B caddeye güvenlikçi görevlendirilerek
C lokanta sahiplerine resmi uyarı yapılarak
D lokantaların önüne bir demir parmaklık çekilerek
- 1p 23 Belediye başkanına göre zabitanın kestiği cezalar neden etkili **olmuyor**?
A ada sakinlerinin esnafı çok ciddiye almalarından
B belediye çalışanlarının görevlerini yapmamalarından
C kesilen cezaların yeterince caydırıcı olmamasından
D yüksek miktardaki para cezalarının ödenmesinden
- 1p 24 Hoe is het snel groeiende goederenvervoer ontstaan op het eiland?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 25 Adanın özgün yapısına yakışmayan nedir?
A caddelerdeki çöplerin ayda bir toplanması
B devasa araçların sahil yolunu kapaması
C modern otellerin yapımının yaygınlaşması
D pazar yerinin giderek sahile yakınlaştırılması
- 1p 26 Schrijf de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin op waarin de schrijver aangeeft waarom de beschikbare projecten op het eiland niet gerealiseerd zijn.

Tekst 6 Kokuların Sırrı

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p 27
A ambalajı
B formülü
C gizemi
D kaynağı

1p 28

- A fabrikasının
- B gizeminin
- C kokusunun
- D öyküsünün

1p 29

- A başarıyı
- B konforu
- C şöhreti
- D ünü

1p 30

- A etiket
- B numara
- C kapak
- D resim

1p 31

- A eşyayı
- B imajı
- C sanatçıyı
- D şişeyi

1p 32

- A annesinin
- B babasının
- C modanın
- D parfümerinin

1p 33

- A ambalajlanıyor
- B geliştiriliyor
- C saklanıyor
- D üretiliyor

1p 34

- A çalınmadığını
- B değişmediğini
- C keşfedilmediğini
- D kopyalandığını
- E üretildiğini

Tekst 7 Erguvan Mevsimi

- 1p 35 Birinci paragraftaki 'aydınlık günlerin müjdesi' sözcük öbeği aynı paragraftaki hangi sözcük öbeğine gönderme yapmaktadır?
A Bu, İstanbullu için dönüm noktasıdır.
B Erguvan ağaçları çiçeklenmeye başlamıştır.
C İstanbul'da ağaçlar yapraklarını dökmüştür.
D Kış mevsiminin uzun günleri sona ermiştir.
- 1p 36 Abdülhak Şinasi Hisar'a göre ruhumuza mutluluk veren şey nedir?
A bahar mevsimi
B çiçek kokulu hava
C erguvanın tonları
D renk cümbüşü
- 2p 37 Welke vijf kleuren heeft de judasboom (erguvan ağacı) volgens de tekst?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 38 Welke drie andere bloemen hebben invloed op de geur van de judasboom?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 39 Yazar, erguvan ağaçlarını nasıl bir ruh haliyle anlatıyor?
A hayran
B hüzünlü
C kızgın
D şaşkın

Tekst 8 Kahvenin Öyküsü

- 1p 40 Welke gevolgen hadden de belemmeringen voor de koffihandel in het Ottomaanse Rijk?
Citeer het zinsdeel waarin dit wordt uitgelegd.
- 1p 41 Beşinci paragraftaki 'Levanten' ifadesiyle kastedilenler kimlerdir?
A Afrikalılar
B Araplar
C Avrupalılar
D Türkler

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

- 1p 42 Parçaya göre Avrupalıların kahveyle tanışmalarına en çok katkıda bulunan meslek grubu aşağıdakilerden hangisidir?
A askerler
B gezginler
C kahveciler
D tüccarlar
- 1p 43 Wat zou volgens de tekst de verklaring kunnen zijn dat de Engelsen pas zo laat kennisgemaakt hebben met koffie?
- 1p 44 19. yüzyılda Brezilya'nın uluslararası kahve ticaretinde önemli bir yere sahip olmasının nedeni nedir?
A 1962 yılında yapılan Uluslararası Kahve Anlaşması
B Brezilya'da kahvenin geniş kitlelerce tüketilmesi
C Brezilya kahvesinin özel bir aromaya sahip olması
D diğer ülkelerde baş gösteren yaprak hastalığı
- 2p 45 Zijn de onderstaande beweringen juist of onjuist volgens de tekst? Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
1 De Brazilianen zijn koffiehandelaren.
2 De Levantijnen zijn koffieproducenten.
3 De Nederlanders zijn koffiehandelaren.
4 De Ottomanen zijn koffieproducenten.

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 9 Küre Dağları

Je doet onderzoek naar nationale parken in Turkije. Je kwam erachter dat de Küre-bergen een bijzonder landschap hebben.

- 1p 46 Hoe hebben de Küre-bergen hun biodiversiteit heel lang kunnen behouden?
Geef twee verklaringen.

Tekst 10 Bisikletin Tekerleği

Je zit in de commissie die het ingediende project voor een boek over de relaties tussen Nederland en Turkije gaat beoordelen. Je collega vraagt jou wat de kern van het boek is.

- 1p 47 Wat zou daarop jouw antwoord zijn?

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.